

MENORQUÍ SÍ, CATALÀ CLAR

Per Nadal, passa de pardal, i per Sant Antoni, una de dimoni

*I per Nadal celebrar
amb tot es seu menester
com ho feien en primer
es betlem hem de posar
i cuscussó preparar
com s'avia el solia fer.*

Nadala menorquina, de Pere Melis Pons (fragment)

A Menorca, entre el 24 de desembre i el 17 de gener, vivim una època carregada de festes i tradicions que, com en qualsevol lloc del món, compten amb una fraseologia i un lèxic propis que compartim amb la resta de terres de parla catalana.

Per començar, hem de recordar que el nom de la festa de Nadal, sempre que ens referim a la celebració en el seu conjunt, l'hem de fer servir en singular, i en general sense article, ja que designa tant el 25 de desembre (dia de Nadal) com el temps immediat a aquesta data. Així, en tост de dir: «Em fa il·lusió passar els Nadals amb tu», hauríem de dir «Em fa il·lusió fer NADAL amb tu». I a l'hora de felicitar familiars i amics, tant si ho feim amb una postal, com amb un correu electrònic o a través de les xarxes socials, no hem de desitjar “un feliç Nadal” ni “unes felices festes”, sinó BON NADAL, BONES FESTES, BON ANY o FELIÇ ANY NOU.

Si realment volem preservar la nostra llengua, també hauríem de desterrar del vocabulari festiu dues traduccions literals del castellà que res tenen a veure amb la tradició lingüística pròpia però que, malauradament, de cada vegada són més presents en el llenguatge col·loquial. Ens referim a la *Nit Bona* i la *Nit Vella*, que els avantpassats menorquins veuri-

en, si més no amb una mescla de tristor i estupefacció, com van substituint els nostrats DISSABTE DE NADAL, NIT DE NADAL i NIT DE CAP D'ANY.

I, per descomptat, hem d'evitar utilitzar paraules castellanes quan en tenim de menorquines, i per tant catalanes —no ho oblidem—, per anomenar alguns dels objectes i elements més tradicionals d'aquestes festes. Així, si posam un ARBRE DE NADAL i no un *árbol*, si menjam GALL DINDI i no *pavo*, si cantam NADALES i no *villancicos*, si obrim els regals que ens deixi el PARE NOEL i no *Papá Noel*, si donam DINERS DE NOUS i no *aguinaldo* als infants, si menjam el REM i no les *uvas*, si anam a esperar el PATGE REIAL i no el *paje*, si posam a taula postres nadalenques tan nostres com el cuscussó, els pastissets, el torró de la reina, els amargos o la pasta-reial, si per la festa de Sant Antoni (Diada del Poble de Menorca) anam a les revetles, les ofrenes i els mercats medievals, i no a les *verbenes*, les *ofrendes* o els *mercats mitjivals*, aleshores sí que treballarem per salvaguardar la llengua de Menorca.

Per tot això, enguany, el Servei d'Assessorament Lingüístic del Consell Insular de Menorca, en la nostra carta als Reis d'Orient, vam demanar que els menorquins i les menorquines no ens confonguem a l'hora de defensar el català que parlem aquí. Que, en comptes de menysprear els sinònims regionals que formen part de la nostra llengua i, per tant, l'enriqueixen, treballem tots junts amb passes de dimoni per erradicar-ne els barbarismes que la desvirtuen, l'empobreixen i la redueixen a una llengua d'estar per casa, només parlada de portes endins, sense cap projecció ni futur. Vet aquí el nostre desig.

Diada del poble de Menorca

17 de gener de 2018

25è aniversari
RESERVA DE BIOSFERA

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

25 ANYS
MENORCA
RESERVA DE BIOSFERA

MENORCA
TALAIÒTICA
Candidata Patrimoni Mundial
della Unesco